

Indholdsfortegnelse

Hver tiende i skolepraktik 1

Op mod hver tiende elev på erhvervsuddannelserne starter i dag i skolepraktik fremfor i en traditionel læreplads.

Useriøst VK-forslag 3

Forslag fra Venstre og Konservative om at spare 1,5 milliarder kroner på AF-aktivering på næste års finanslov vil betyde en voldsom nedgang i AF's hjælp til de ledige.

Holdningen 5

Selv om den vestlige verden er nødt til at bekæmpe fanatismen, er det vigtigt, at vi tænker videre og fremad i forhold til at skabe en verdensorden, hvor krig, terror og urimeligheder får en så lille plads som muligt, skriver LO-sekretær Ib Wistisen.

Erhvervsuddannelser

Hver tiende lærling i skolepraktik

Mangelen på praktikpladser betyder, at op mod hver tiende elev på erhvervsuddannelserne i dag starter i skolepraktik fremfor i en traditionel læreplads.

Antallet af lærlinge, som starter i skolepraktik, eksploderer. Siden 1997 er antallet af skolepraktikanter mere end fordoblet fra 3.265 til nu 6.519.

Det svarer til, at op mod hver tiende af de omkring 70.000 studerende på tekniske skoler og handelsskoler i dag starter i skolepraktik fremfor at få en traditionel praktikplads i en virksomhed.

Det stigende antal skolepraktikanter er bemærkelsesværdigt, eftersom der i samme periode har været stor opmærksomhed om problemerne med at skaffe praktikpladser.

LO mener på den baggrund, at der er brug for, at Undervisningsministeriet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter laver en samlet strategi for udviklingen af praktikdelen på de mange forskellige uddannelser, som findes i dag. Uden en sådan plan risikerer man på længere sigt at undergrave hele det nuværende erhvervsuddannelsessystem.

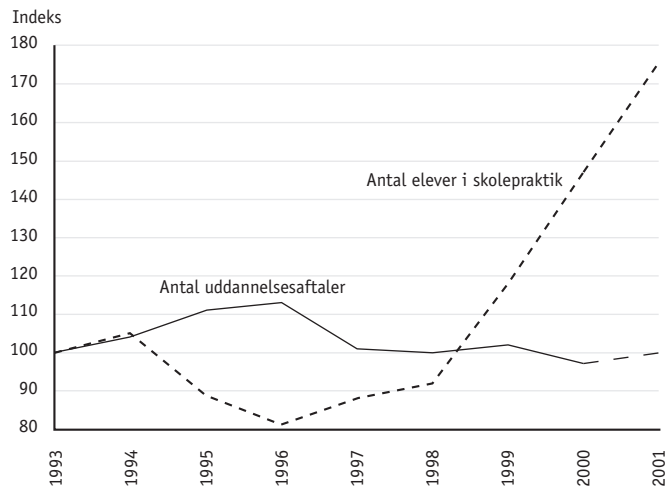
– Med de sidste par års udvikling på praktikområdet frygter jeg, at vi er ved at aflive vekseluddannelsessystemet, hvor man skifter mellem teori og praksis på henholdsvis skolerne og i praktikvirksomhederne. Efterhånden er vi nået til et punkt, hvor vi alvorligt må overveje, hvordan vi får skolepraktikken til at fungere sammen med de traditionelle lærepladser og skoleforløb. Omvendt skal vi holde fast i, at det er arbejdsgiverne, der har det endelige ansvar for praktikdelen i erhvervsud-

Udspil 20. september 2001

Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af Landsorganisationen i Danmark Rosenørns Allé 12, 1634 København V Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308, www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

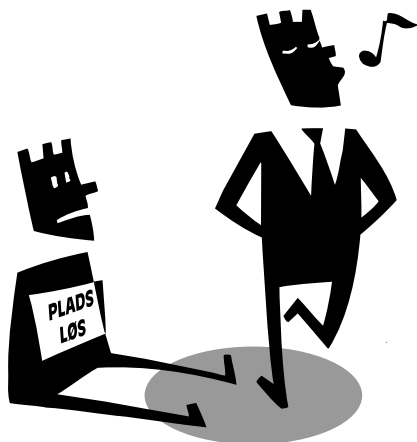
Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen. I redaktionen: Henrik Rasch, Susse Maria Holst, Dorte Monggaard, Erik Harr og Michael Bræmer. Layout: LO. Illustration: Knud Andersen, Skønvirke. Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO. ISSN-nr.: 1397-9930

Elever med uddannelsesaftale og skolepraktik

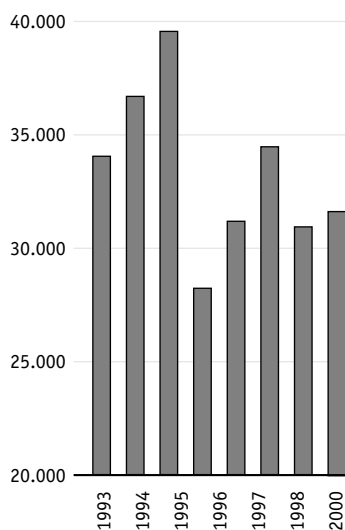

Indeks 100 = 1993.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Antal uddannelsesaftaler

Kilde: Undervisningsministeriet.

dannelserne, men samtidig er der også behov for en tilpasning af vekselluddannelsessystemet til et moderne erhvervs- og arbejdsliv, siger LO-sekretær Harald Børsting.

Derfor må Undervisningsministeriet sammen med arbejdsmarkedets parter analysere sig frem til nogle løsninger, som kan fremtidssikre erhvervsuddannelserne.

LO opfordrer til, at der i forbindelse med finanslovforhandlingerne afsættes en pulje på 35 millioner kroner over de næste tre år til finansiering af aktiviteterne i den særlige udviklingsplan. Puljen skal styres i samspil mellem arbejdsmarkedets parter og Undervisningsministeriet, og pengene skal blandt andet bruges til at analysere samspillet mellem skoler og virksomheder med henblik på at udarbejde forslag til bedre udnyttelse af de uddannelsesmæssige fordele, der er ved et vekselluddannelsessystem.

Desuden foreslår LO, at der iværksættes forsøg med kombinationer af skoleundervisning og skole- og virksomhedspraktik. Forsøgene skal munde ud i nye forslag til, hvordan kvaliteten i skolepraktikken kan sikres i alle uddannelser.

Desuden skal det på hvert enkelte brancheområder nøje overvejes, hvilken rolle skolepraktikken skal spille i fremtiden.

Samtidig mener LO, at der her og nu skal sættes hårdt ind på at styrke det opsøgende arbejde i forhold til mulige praktikvirksomheder.

– Vi skal holde fast i virksomhedernes engagement i oplæringen af fremtidens faglærte arbejdskraft. Det er helt uundværligt, hvis den danske arbejdsstyrke fortsat skal tilhøre eliten, mener Harald Børsting.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Astrid Dahl på telefon 3524 6153

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 3524 6000

Arbejdsmarkedspolitik

VK-forslag vil halvere aktivering

Et forslag fra Venstre og konservative om at spare 1,5 milliarder kroner på AF-aktiveringen på næste års finanslov vil betyde en voldsom nedgang i AF's hjælp til de ledige. Det vil uvægerligt ramme de grupper, som i forvejen har sværest ved at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, med risiko for at antallet af langtidsledige igen begynder at stige.

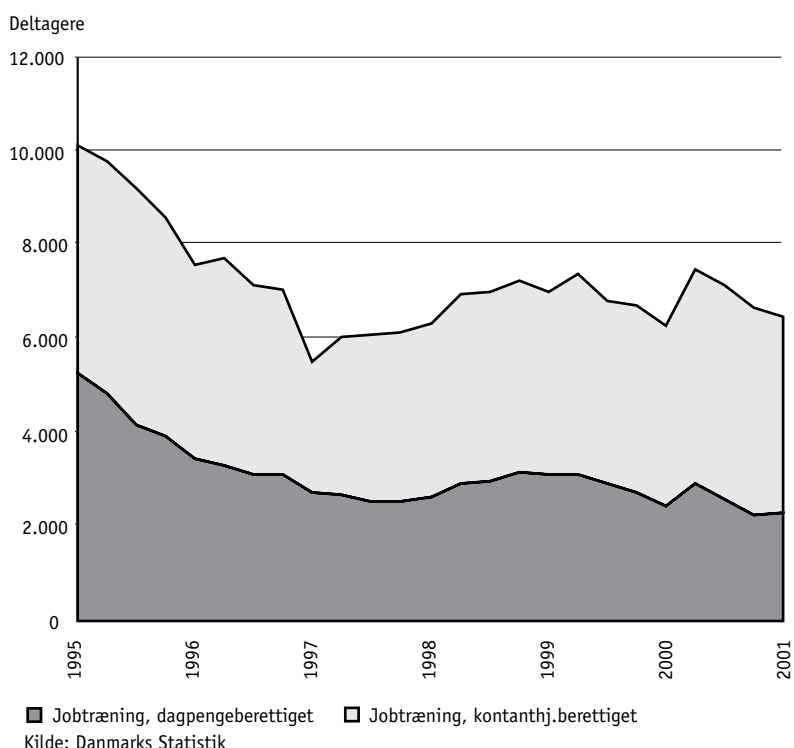
Forud for forhandlingerne for næste års finanslov har Venstre og konservative foreslået afskaffelse af, hvad de to borgerlige partier betegner som "hovedløs aktivering" til gengæld for en stigning i antallet af private jobtræningspladser. Begge partier angiver i deres finanslovsoplæg, at staten på den måde kan spare 1,5 milliarder kroner ud af den samlede aktivbevilling på knap 11 milliarder kroner.

Et simpelt regnestykke viser dog, at en sådan besparelse kræver en mangfoldobling af antallet af private jobtræningspladser. Og lykkes det ikke, vil besparelsen føre til en voldsom nedgang i den aktiveringsindsats, som gennem de seneste otte år har været den væsentligste forudsætning for faldet i ledigheden fra 350.000 til i dag knap 150.000 personer.

Ud af aktiveringsbevillingens 11 milliarder kroner udgør udgifterne til ren forsørgelse (dagpenge) alene godt 8 milliarder kroner. Tilbage står tre milliarder, som skal betale for den egentlige aktiveringsindsats.

Regeringen opererer i sit finanslovsforslag med en gennemsnitspris for

Antal i privat jobtræning, kvartalsvis 1995-2001

aktivering (inkl. forsørgelse) på 196.600 kroner pr. helårsaktiveret. Fratrasket udgiften til forsørgelse (149.600 kroner) bliver der 47.000 kroner tilbage, som er det offentliges nettoomkostning pr. helårsaktiveret. Omvendt ligger prisen for en jobtræningsplads i år på omkring 97.000 kroner pr. helårsperson – altså betydeligt under den rene dagpengeudgift.

Svagere indsats for de ledige

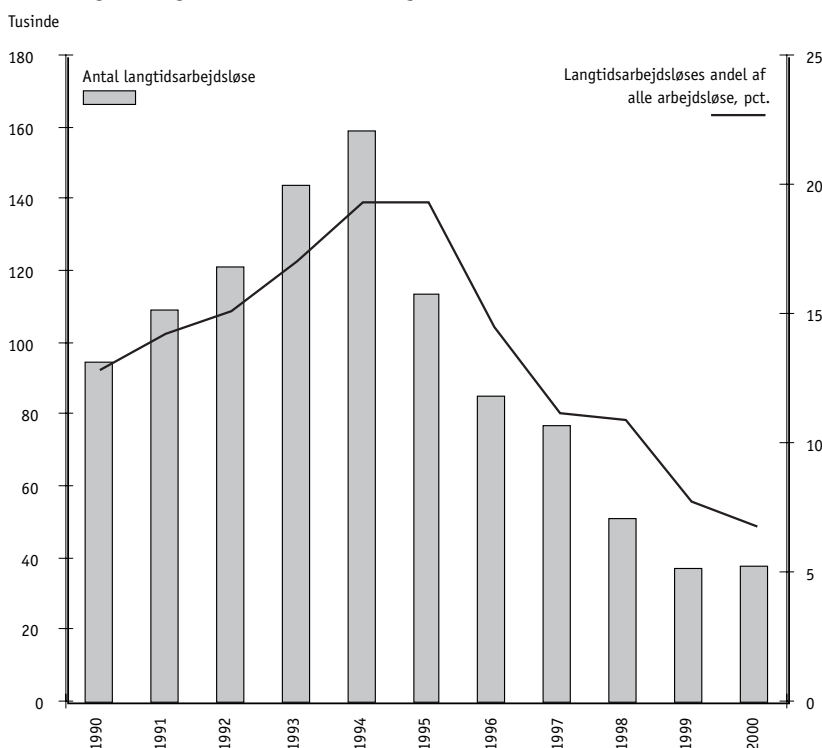
Alt i alt vil V og K's forslag skønsomt kræve, at der på årsbasis oprettes titusindvis af nye jobtræningspladser i private virksomheder, hvis forslaget skal hænge økonomisk sammen. De to partier henviser korrekt til, at netop privat jobtræning er kendt som et af de arbejdsmarkedspolitiske redskaber, som umiddelbart har størst effekt i forhold til at skaffe ledige tilbage i ordinær beskæftigelse.

Men hvordan Venstre og konservative med ét slag vil få de private arbejdsgivere til at oprette så mange jobtræningspladser, har de to partier ikke givet noget bud på. Det må dog også betegnes som et noget tvivlsomt projekt al den stund, at AF i år 2000 kun oprettede godt 5.000 jobtræningspladser.

Lykkes det omvendt ikke at få antallet af jobtræningspladser i vejret, vil VK-forslaget omvendt betyde en nedgang i antallet af aktiverede på mere end 30.000 helårspersoner.

Til sammenligning opererer regeringens finanslovsforslag med, at der i 2002 skal aktiveres knap 55.000 helårspersoner.

Antal langtidsledige i forhold til antal ledighedsberørte

Note: Langtidsledige defineres som personer med 80 pct. ledighed inden for det seneste år.

Kilde: Danmarks Statistik.

Useriøst

LO-sekretær Harald Børsting betegner Venstres og konservatives forslag om at skære i aktiveringsindsatsen som i bedste fald useriøst.

– Hvordan Venstre og konservative vil få finansieringen af aktiveringssystemet til at hænge sammen, er et af dette efterårs store gåder. Konsekvensen af deres forslag vil blive en markant nedgang i den i forvejen sparsomme hjælp til de ledige. Det er både menneskeligt og samfundsøkonomisk galimatias i en situation, hvor alle seriøse parter i debatten taler om risikoen for mangel på kvalificeret arbejdskraft, siger Harald Børsting.

Han peger samtidig på, at konsekvensen af VK-forslaget på lidt længere sigt vil blive en stigende langtidsledighed, som især vil ramme de ældre og kortuddannede.

– Men til gengæld er der grund til at rose Venstre for at have læst Landsarbejdsrådets forslag om en modernisering af principperne for ret- og pligtaktivering. LO bakker gerne op om en model, så kravet om 27 måneders aktivering fremover kan fordeles over hele den fire års ydelsesperiode, ligesom der er meget fornuft i at forsøge at gøre kravene til AF's aktivering mere fleksible og individuelt tilpassede, siger han.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Kim Knudsen på telefon 3524 6132.

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 3524 6000.

Holdningen

EU's globale ansvar

Af LO-sekretær Ib Wistisen

For cirka en måned siden fremlagde udenrigsminister Mogens Lykketoft regeringens syn på Europas fremtid. Under sin tale i Det Udenrigspolitiske Selskab fortalte ministeren, hvor vigtigt det er, at vi får et helt, bedre og ikke mindst aktivt Europa, der kan sætte en global dagsorden.

Lykketofts tale og regeringens budskaber er blevet endnu vigtigere efter terrorangrebene mod USA i sidste uge.

Der er ingen tvivl om, at USA må og skal reagere på de fuldstændig uacceptable angreb på sin befolkning. Ingen skal acceptere terror som politisk redskab. Men selv om den vestlige verden i første omgang er nødt til at bekæmpe fanatismen, er det vigtigt, at vi på langt sigt anvender helt andre redskaber. Det afgørende er, at vi tænker videre og fremad i forhold til at skabe en verdensorden, hvor krig, terror og urimeligheder får en så lille plads som muligt.

Her har EU et særligt ansvar. Det er vores ansvar at gøre en særlig indsats for at fremme demokrati, fred, stabilitet, solidaritet – ikke bare i et udvidet EU, men også globalt. EU har ressourcerne, mulighederne, og fagbevægelsen skal være med til at sikre, at viljen også er der. EU skal skabe det fundament, der inspirerer og sætter rammerne for en positiv udvikling på verdensplan.

I den konkrete konflikt vi står overfor, er det er religiøse fanatikere, der er vores fjende. Men i morgen kan det være helt andre grupper, der – næret af social ulighed og frustration – griber til våben og på den måde

undergraver vores sikkerhed og velfærd.

Globaliseringen, som har skabt tusindvis af arbejdspladser verden over, har desværre ikke formået at rykke ved den ulighed, der hersker mellem den rige og fattige del af verden. Der er stadig millioner af verdensborgere, som mangler rimelige fremtidsudsigter – tøj på kroppen, et sted at bo, et arbejde og en uddannelse.

Derfor skal vi have drejet den økonomiske verdensorden i en retning, hvor den sociale udvikling bliver ligeværdig i forhold til den økonomiske vækst. Det skal være en verdensorden, hvor man ikke kun bekymrer sig om sine egne nationale forhold, men også viser solidaritet med de lande og befolkningsgrupper, der ikke er lige så heldige som en selv.

I vores umiddelbare nærhed er det de østeuropæiske lande, vi skal have indlemmet i EU. Men vi har også et ansvar i forhold til udviklingslandene. Og skal vi gøre en særlig indsats for de svageste lande, er Verdensbanken, IMF og WTO nogle af de redskaber, vi kan gøre brug af. Her har EU mulighed for at lade visionerne komme til orde.

Verdensbanken og IMF skal tvinges til at påtage sig et større ansvar i den sociale udvikling på verdensplan. I øjeblikket fokuserer de to institutioner kun på vækst uden at forholde sig til, hvordan væksten fordeles eller anvendes.

OECD's guidelines for, hvordan multinationale selskaber kan handle ansvarsfuldt over for både mennesker og miljø skal udbredes. LO har for nylig gjort en særlig indsats i den forbindelse ved at sætte fokus på arbejdspladsens samfundsansvar, så den forbedrer arbejdsforholdene og tager større sociale og miljømæssige hensyn.

Dertil kommer, at EU skal være med til at sikre, at de grundlæggende ILO-konventioner om blandt andet forbud mod børne- og tvangsarbejde samt retten til at organisere sig bliver en del af grundlaget for internationale handelsaftaler, der forhandles om i blandt andet WTO.

Den globale verden og de globale konflikter i verden forsvinder ikke, selv om der givetvis er mange, der kunne ønske sig det. Men globale udfordringer kalder på globale svar. Sidste uges tragiske hændelser understreger det perspektiv. Det gælder også for det faglige arbejde.